Návrh moderních pravidel pro online platformy v ubytování

Piráti podporují lepší možnost cestování, které pomohly digitální platformy, přes které si lze objednat ubytování, a to včetně původní myšlenky poskytnutí jedné místnosti na přespání. Je třeba však nazývat věci pravými jmény a v tomto případě jde z velké většiny o standardní podnikání, pak musí dodržovat zákony, které pro byznys v ubytování platí. Při zachování současných požadavků na stavební právo navrhujeme nový moderní zákon, který umožní státu přehled nad nabídkou a poskytne sousedům účinné zastání, pokud jim střídající se hosté dělají z bydlení noční můru. Zákon bude plně vymahatelný i pro platformy, jejichž pomoc potřebujeme ve zvládnutí této výzvy.

Zásadní zlepšení

- Skutečná pomoc sousedům trpícím nepořádkem v domě kvůli ubytování
- Rychlejší vyhledávání nelegálního ubytování v centru města, které je nekalou konkurencí, a tedy větší dostupnost nájemních bytů na trhu

Podrobné srovnání

Téma	Aktuální stav	Naše řešení
Stavební předpisy	Podle nové metodiky od Ministerstva pro místní rozvoj se musí byt využívat k účelu bydlení	Návrh nic nemění na stavebním právu, potřebná je jeho reálná vymahatelnost, kterou zajišťují samosprávy
	 Stavební zákon vyžaduje, aby stavby byly využívány k účelu, k němuž byly zkolaudovány, pod pokutou až 500 000 Kč. Existovaly různé výklady, zda lze poskytovat ubytování v bytě, protože soudy a úřady se k tomu stavěly různě. Ministerstvo pro místní rozvoj pod vedením Ivana Bartoše v srpnu 2022 vydalo metodiku, kterou sjednotilo postup stavebních úřadů. Podle metodiky lze ubytování v bytě poskytovat jako podnikatel jen tehdy, pokud je k tomu byt zkolaudován (ledaže tam vlastník také bydlí). Metodika byla vydána ve spolupráci s veřejným ochráncem práv a radní Hanou Marvanovou. 	 Stavební zákon nadále zůstává v platnosti (nový i starý). Podnikatelé budou muset byt určený k bydlení rekolaudovat jako ubytovací jednotku. Pro ubytovací jednotky jsou přísnější pravidla např. z hlediska požární ochrany, minimální velikosti hygienického zařízení a rekolaudace vyžaduje souhlas spoluvlastníků; v Praze je třeba uplatnit pražské stavební předpisy. Apelovali jsme na radnici Prahy 1, aby posílila odbor, který je zodpovědný za vymahatelnost stavebního zákona. Zodpovědnost za vymáhání mají obce (smíšený model přenesené působnosti).

Nepořádek v domě

Nefunkční ochrana bydlících

- Pokud je rušení nočního klidu či výtržnictví v domě, mohou zavolat policii, která zadokumentuje a buď řeší na místě blokovou pokutou a pokud nesouhlasí, jde věc na úřad.
- Úmyslné způsobení nepořádku v domě podnikatelskou činností, kterou podnikatel neodstraní, nelze projednávat jako přestupek.
- Tato situace se stále opakuje s novými hosty.
- Ubytovatel je povinen umožnit policii vstoupit do provozovny, kde se nachází cizinec, podle cizineckého zákona pod hrozbou pokuty 50 000 Kč.

Skutečné zastání pro rušené sousedy

- Ubytovatel se stane odpovědným za rušení sousedů, které je způsobeno jeho podnikáním s možností pokuty až do 100 000 Kč, případně odebrání živnostenského oprávnění.
- Ubytovaní hosté, kteří budou rušit noční klid v domě, budou muset zaplatit kauci na přestupek na místě nebo jim bude hrozit vyklizení s nutností přesunout se do hotelu.
- Nově bude přestupkem i úmyslně způsobený nepořádek ve společných prostorech domu ubytovaným hostem.
- Zákon obsahuje nově pojistky, pokud se ubytovatel řízení vyhýbá: Nově bude za přestupky ubytovatele ručit vlastník, který byt pronajímá, a v případě opakovaných problémů bude možný soudní zákaz ubytování, pokud porušuje práva ostatních vlastníků, na dobu až 5 let.

Legálnost nabídek ubytování

Stát nemá evidenci ubytovacích nabídek, které jsou pronajímány, a nemůže efektivně kontrolovat jejich legálnost.

- Už dnes má být podnikatel registrován v živnostenském rejstříku a mít tam uvedeny provozovny živnosti.
- Platformy nabízí i prostory, které k tomu nejsou zkolaudovány a nejsou registrovány a označeny jako živnostenské provozovny.
- Finanční správa má údaje ze zahraničí o transakcích, ale nemůže je využít k tomu, aby označila neoprávněné podnikatele.

Umožníme efektivní kontrolu legálnosti ubytování

- Platformy nebudou moci umožňovat podnikatelům, aby nabízeli nelegální ubytování. Budou muset zkontrolovat, že jde o registrované provozovny v živnostenském rejstříku. Za porušení platformám hrozí citelné sankce.
- Na ministerstvu pro místní rozvoj bude probíhat automatická kontrola, že jsou nabízené prostory legální, ministerstvo bude mít dálkový přístup k datům.
- Na základě dat živnostenského úřadu může stavební úřad udělat kontrolu kolaudace.
- Finanční úřad zkontroluje jednou za rok, že příležitostní poskytovatelé ubytování nepřekročili limit 30 000 Kč.

Zájmy státu na vymahatelnosti vůči platformám a příjmech

Zákony nejsou vymahatelné vůči digitálním platformám a poplatky narážejí na strop

- Aktuálně platformy pouze předávají údaje podle daňových předpisů.
- Platformám je problém doručovat do Irska a dalších států, vést s nimi správní řízení a vymáhat od nich pokuty.
- Platformy nedodržují zákonnou povinnost předávat údaje o ubytovaných v zákoně o službách v cestovním ruchu, patrně protože jim nehrozí reálné sankce.
- Je stanovena horní hranice poplatku za pobyt ve výši
 50 Kč za osobu na noc, která je v Praze již dosažena.

Zákony budou vymahatelné vůči platformám a obce budou mít možnost nastavit poplatky podle reálných potřeb

- Platforma bude muset nahlásit datovou schránku pro efektivní písemnou komunikaci, nebo obdobný kontakt.
- Za nabízení nelegálních bytů bez čísla provozovny bude hrozit platformě pokuta.
- Již platná povinnost poskytovat údaje na výzvu živnostenskému úřadu bude nově efektivně fungovat, díky datové schránce a hrozbě sankcí za neplnění povinnosti.
- Za opakované porušení bude platformě hrozit až zákaz činnosti. Zákaz činnosti bude vymahatelný tím, že vlastníkům ubytovacích prostor bude zakázáno inzerovat na zakázané platformě. V praxi věříme, že nebude tento institut potřeba, protože platformy budou zákon dodržovat.
- Město získá nové zdroje na zvelebování, pokud zvýší poplatek až do nové hranice 100 Kč za ubytovaného na noc.

DALŠÍ ZMĚNY

Přehled sousedů o dění v domě

- SVJ by se mělo dozvědět, pokud někdo začíná podnikat v bytě (návrh Jakuba Michálka z minulého volebního období)
- Profi ubytovatel by měl mít provozovnu nahlášenou na živnostenském úřadě, zkolaudovanou a označenou cedulkou.
- Na těchto povinnostech se nic nemění, akorát budou lépe vymahatelné, protože více provozoven bude nahlášeno na živnostenském úřadě.

Sdílená ekonomika

- Aktuálně je podnikatelem každý, kdo ubytování poskytuje se záměrem činit tak soustavně, tedy několikrát.
- Skutečná sdílená ekonomika tvoří pouze malý podíl poskytovaného ubytování.
- Definice podnikatele zůstává. Má se však za naplněnou, pokud ubytovatel pronajímá mimo své trvalé bydliště nebo má tržby přes 30 000 Kč ročně (příležitostný příjem osvobozený od daně).
- Příležitostný ubytovatel nemusí stejně jako dnes evidovat provozovnu.

		Pojistkou proti zneužití je každoroční výpis tržeb od finanční správy a aktivní sledování nabídek, přičemž nabídky příležitostných podnikatelů, které se objevují příliš často, lze ověřit na základě výzvy platformě. Díky datovým schránkám zde odpadnou problémy s doručováním.
Další povinnosti	 Podnikatel má dnes povinnosti navíc podle různých předpisů, například platit za odvod srážkové vody či zvláštní smlouvu na popelnice. 	 Tyto povinnosti zůstávají. Vznikne webová stránka Ministerstva pro místní rozvoj, kde bude seznam těchto povinností, seznam sankcí a kontrolních orgánů. Obce budou mít pravomoc stanovit případné další podmínky vyhláškou, ministerstvo zpracovalo pro vládu variantu jak s možností zákazu či omezení, tak bez něho.